

BÁO CÁO

Sơ kết 03 năm thực hiện Công ước ASEAN về phòng, chống mua bán người, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em (giai đoạn từ tháng 12 năm 2020 đến tháng 12 năm 2023)

I. TÌNH HÌNH CÓ LIÊN QUAN

Trà Vinh là tỉnh ven biển khu vực đồng bằng Sông Cửu Long, hướng Bắc giáp tỉnh Bến Tre, hướng Nam giáp tỉnh Sóc Trăng, hướng Đông giáp Biển Đông, hướng Tây giáp tỉnh Vĩnh Long; có bờ biển dài 65 km từ cửa Cung Hầu (giáp tỉnh Bến Tre) đến cửa Định An (giáp tỉnh Sóc Trăng) là đầu mối giao thông quan trọng trong giao thương hàng hóa của khu vực đồng bằng Sông Cửu Long với các nước. Tỉnh có 09 đơn vị hành chính cấp huyện (07 huyện, 01 thị xã, 01 thành phố); 106 đơn vị hành chính cấp xã (85 xã, 11 phường, 10 thị trấn). Diện tích tự nhiên 2.391 km²; dân số trên 01 triệu người, trong đó, đồng bào người dân tộc Khmer chiếm 31,53%, đồng bào người dân tộc Hoa và các dân tộc khác chiếm 0,71% dân số của tỉnh. Trong những năm qua, Trung ương và địa phương tập trung thực hiện các chương trình mục tiêu quốc gia, đầu tư xây dựng các công trình, dự án quan trọng trên địa bàn như: Khu kinh tế Định An, Trung tâm điện lực Duyên Hải, cầu Cổ Chiên nối liền tỉnh Trà Vinh và tỉnh Bến Tre; nâng cấp mở rộng tuyến Quốc lộ 53, 54, 60; dự án Luồng cho tàu biển có trọng tải lớn vào sông Hậu,...

Bên cạnh những thuận lợi về phát triển kinh tế, văn hóa - xã hội cũng phát sinh những yếu tố làm gia tăng hoạt động của các loại tội phạm và tệ nạn xã hội, nhất là tội phạm mua bán người.

Thời gian qua, tội phạm mua bán người trên địa bàn tỉnh xảy ra 01 vụ¹, tình hình tội phạm mua bán người còn tiềm ẩn nhiều yếu tố phức tạp do tác động của tình hình dịch bệnh, nhất là dịch Covid-19 nên phần lớn người dân trong độ tuổi lao động bị mất việc làm hoặc việc làm chưa ổn định, thu nhập chưa đáp ứng được nhu cầu đời sống dẫn đến việc lao động địa phương có xu hướng ra nước ngoài để lao động hoặc lấy chồng ở nước ngoài; thời gian gần đây, nổi lên tình trạng người lao động sang các nước láng giềng làm việc thông qua lời chào mời, giới thiệu “*việc nhẹ lương cao*” trên mạng xã hội hoặc người quen ngày càng trở nên phổ biến, tiềm ẩn nguy cơ cao phát sinh tội phạm mua bán người.

¹ Ngày 04 tháng 1 năm 2022, Công an tỉnh phát hiện 01 vụ việc mua bán người dưới 16 tuổi tại phường 8, thành phố Trà Vinh, tỉnh Trà Vinh. Đã khởi tố vụ án, khởi tố 03 bị can về hành vi mua bán người dưới 16 tuổi.

Bên cạnh đó, việc triển khai, thực hiện nhiều dự án, công trình lớn kéo theo người lao động nước ngoài, lao động từ các tỉnh, thành phố khác đến địa bàn tỉnh làm việc ngày càng nhiều, dẫn đến nguy cơ xảy ra tội phạm mua bán người. Ngoài ra, sự phát triển nhanh, mạnh và mang tính ẩn danh cao của mạng xã hội dễ bị các đối tượng lợi dụng để hoạt động vi phạm pháp luật, trong đó, có việc lập nhiều hội, nhóm kín để trao đổi, mua bán,... dẫn đến nhiều hệ lụy, trong đó, có việc có thai trước hôn nhân, đây cũng là điều kiện thuận lợi để tội phạm mua bán người móc nối để hoạt động.

II. KẾT QUẢ CÁC MẶT CÔNG TÁC

1. Công tác tham mưu, chỉ đạo triển khai thực hiện

- Ủy ban nhân dân tỉnh quán triệt, chỉ đạo thực hiện các văn bản chỉ đạo của Trung ương, của địa phương liên quan đến công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm mua bán người, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em đến các sở, ban, ngành, Ủy ban nhân dân các huyện, thị xã, thành phố (sau đây gọi chung là các cơ quan, đơn vị, địa phương) tổ chức thực hiện². Thực hiện Quyết định số 1957/QĐ-TTg ngày 30 tháng 11 năm 2020 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Kế hoạch tổ chức thực hiện Công ước ASEAN về phòng, chống mua bán người, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em, Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành Kế hoạch số 06/KH-UBND ngày 21 tháng 01 năm 2021 triển khai thực hiện Quyết định số 1957/QĐ-TTg trên địa bàn tỉnh Trà Vinh.

- Thực hiện chỉ đạo của Ủy ban nhân dân tỉnh các cơ quan, đơn vị, địa phương đã tích cực chỉ đạo thực hiện nghiêm túc, nhất là các vấn đề liên quan đến kết hôn với người nước ngoài, cho nhận con nuôi,... trong phạm vi, địa bàn quản lý.

2. Công tác phòng ngừa xã hội

2.1. Công tác tuyên truyền, vận động

Các cơ quan, đơn vị, địa phương tổ chức tuyên truyền nâng cao nhận thức và hiểu biết chính sách, pháp luật về phòng, chống mua bán người, nhất là thủ đoạn, hành vi lợi dụng mạng xã hội để thực hiện hành vi mua bán người. Chú trọng tuyên truyền chuyên sâu về kỹ năng phòng ngừa, ứng phó với tội phạm mua bán người. Ưu tiên nhóm đối tượng có nguy cơ cao, các địa bàn vùng sâu, vùng có đông đồng bào dân tộc thiểu số, địa bàn có nhiều phụ nữ, trẻ em vắng mặt lâu ngày tại địa phương không rõ lý do. Kết quả, đã tổ chức 680 cuộc, có

² Kết luận số 44-KL/TW ngày 22 tháng 01 năm 2019 của Ban Bí thư về tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị số 09-CT/TW ngày 01 tháng 12 năm 2012 của Ban Bí thư (khóa XI) về "Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc trong tình hình mới"; Quyết định số 605/QĐ-TTg ngày 18 tháng 4 năm 2013 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Kế hoạch triển khai thực hiện Công ước Liên hợp quốc về chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia (Công ước TOC); Quyết định số 793/QĐ-TTg ngày 10 tháng 5 năm 2016 của Thủ tướng Chính phủ về "Ngày toàn dân phòng chống mua bán người - ngày 30/7"; Nghị quyết số 02/2019/NQ-HĐTP ngày 11 tháng 01 năm 2019 của Hội đồng thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao về hướng dẫn truy cứu trách nhiệm hình sự đối với người có hành vi mua bán người và mua bán người dưới 16 tuổi; Nghị quyết số 96/2019/QH14 ngày 27 tháng 11 năm 2019 của Quốc hội về công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật, công tác của Viện kiểm sát nhân dân, của Tòa án nhân dân và công tác thi hành án; Kế hoạch số 119-KH/TU ngày 29 tháng 3 năm 2019 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về việc thực hiện Kết luận số 44-KL/TW của Ban Bí thư về tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị số 09-CT/TW của Ban Bí thư (khóa XI) "Về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc trong tình hình mới"; Quyết định số 932/QĐ-UBND ngày 06 tháng 6 năm 2017 của Ủy ban nhân dân tỉnh về ban hành Kế hoạch thực hiện chiến lược quốc gia phòng, chống tội phạm giai đoạn 2016 - 2025 và định hướng đến năm 2030 trên địa bàn tỉnh,...

khoảng 8.050 lượt người tham gia; tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh cơ sở 1.111 lượt (*thời gian tuyên truyền từ 10 - 15 phút/lượt*); tuyên truyền lưu động 50 cuộc; tuyên truyền cá biệt đến 370 hộ dân.

Báo Trà Vinh, Đài Phát thanh và Truyền hình Trà Vinh đăng, phát 06 chương trình, 12 bài 15 chuyên mục “Vi an ninh Tổ quốc” và các nội dung về công tác phòng, chống tội phạm vi phạm pháp luật về mua bán người. Phát 1.500 tờ rơi, 2.200 thư ngõ thông báo đến các cơ quan, doanh nghiệp, nhà trường, cơ sở cho thuê lưu trú, nhà trọ và hộ dân trên địa bàn về tình hình tội phạm mua bán người. Biên tập tin, bài tuyên truyền phòng, chống tội phạm mua bán người đăng tải, chia sẻ trên Zalo qua đó góp phần nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm của người dân trong việc chấp hành chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nhất là trên lĩnh vực an ninh, trật tự³ (ANTT).

2.2. Công tác quản lý cam kết, giáo dục

Thực hiện Kế hoạch số 06/KH-UBND, chính quyền và các tổ chức chính trị - xã hội ở cơ sở đã phối hợp quản lý giáo dục những người có điều kiện, khả năng liên quan đến mua bán người; đồng thời, cho cam kết không môi giới kết hôn với người nước ngoài, làm việc nước ngoài trái pháp luật,... được 1.095 cuộc, có 2.400 đối tượng tham dự⁴,...

3. Công tác tiếp nhận rà soát, đề xuất sửa đổi, bổ sung văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến thực thi của Công ước

Không

4. Công tác tiếp nhận, xác minh, bảo vệ và hỗ trợ nạn nhân bị mua bán

Tiếp nhận, xác minh 11 trường hợp đến trình báo người thân nghi vấn bị bán sang Campuchia (*kết quả 11 trường hợp trên được gia đình chuộc và tự trở về*).

Tiếp nhận 01 nạn nhân là trẻ sơ sinh 50 ngày tuổi trong vụ mua bán người xảy ra ngày 04 tháng 12 năm 2022 tại Phường 8, thành phố Trà Vinh. Hiện nạn nhân được đưa vào Trung tâm Bảo trợ xã hội tỉnh để chăm sóc.

³ Cụ thể: (1) huyện Cầu Kè: Tuyên truyền trực tiếp 90 cuộc/1.555 lượt người dự, tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh 36 lượt; (2) huyện Cầu Ngang: tuyên truyền trực tiếp 120 cuộc/2013 lượt người dự, tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh 95 lượt; (3) thành phố Trà Vinh: Tuyên truyền trực tiếp 156 cuộc/2.038 lượt người dự, tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh 150 lượt, phát 1.000 thư ngõ, 500 tờ rơi, tuyên truyền cá biệt 250 hộ dân, xây dựng 21 tin bài tuyên truyền trên Zalo công an thành phố; (4) huyện Tiểu Cần: Tuyên truyền trực tiếp 165 cuộc/1.200 lượt người dự, tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh 170 lượt, phát 7000 thư ngõ, 500 tờ rơi, tuyên truyền cá biệt 120 hộ dân, tuyên truyền lưu động 50 cuộc; (5) huyện Càng Long: Tuyên truyền trực tiếp 150 cuộc/1.250 lượt người dự, tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh 130 lượt, phát 500 thư ngõ, 500 tờ rơi, xây dựng 21 tin bài tuyên truyền trên Zalo Công an huyện; (6) huyện Châu Thành: Tuyên truyền trực tiếp 110 cuộc/1.500 lượt người dự, tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh 120 lượt, phát 500 thư ngõ, 500 tờ rơi, xây dựng 30 tin bài tuyên truyền trên Zalo Công an huyện; (7) thị xã Duyên Hải: Tuyên truyền trực tiếp 250 cuộc/2.500 lượt người dự, tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh 130 lượt, phát 1.000 thư ngõ, 1.000 tờ rơi, xây dựng 25 tin bài tuyên truyền trên Zalo Công an thị xã; (8) huyện Duyên Hải: Tuyên truyền trực tiếp 150 cuộc/1.900 lượt người dự, tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh 150 lượt, phát 500 thư ngõ, 1.000 tờ rơi, xây dựng 20 tin bài tuyên truyền trên Zalo Công an huyện; (9) huyện Trà Cú: Tuyên truyền trực tiếp 100 cuộc/1.500 lượt người dự, tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh 130 lượt, phát 500 thư ngõ, 500 tờ rơi, xây dựng 15 tin bài tuyên truyền trên Zalo Công an huyện.

⁴ Cụ thể: (1) huyện Châu Thành: 150 cuộc, 250 người tham dự; (2) thị xã Duyên Hải: 120 cuộc 350 người tham dự; (3) huyện Duyên Hải: 95 cuộc, 210 người tham dự; (4) huyện Trà Cú: 50 cuộc, 150 người tham dự; (5) huyện Cầu Kè: 120 cuộc, 280 người tham dự; (6) huyện Cầu Ngang: 160 cuộc, 350 người tham dự; (7) thành phố Trà Vinh: 170 cuộc, 350 người tham dự; (8) huyện Tiểu Cần: 100 cuộc, 250 người tham dự; (9) huyện Càng Long: 130 cuộc, 210 người tham dự.

5. Công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm mua bán người

Ngày 04 tháng 12 năm 2022, Công an tỉnh phát hiện 01 vụ việc mua bán người dưới 16 tuổi tại Phường 8, thành phố Trà Vinh. Qua đó, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh tiến hành điều tra làm rõ và khởi tố vụ án, khởi tố 03 bị can về hành vi mua bán người dưới 16 tuổi⁵.

6. Công tác hợp tác quốc tế về phòng, chống mua bán người

- Ngày 28 tháng 8 năm 2022, Ủy ban Quốc gia phòng, chống mua bán người của Campuchia đến thăm và làm việc tại tỉnh Trà Vinh (*từ 28 tháng 8 - 01 tháng 9 năm 2022*) liên quan đến công tác phòng, chống mua bán người; qua đó, đã trao đổi kinh nghiệm trong công tác chuyên môn về phòng, chống mua bán người. Nội dung chủ yếu: (1) Thông qua các báo cáo về thực trạng loại tội phạm mua bán người mà hai bên quan tâm; (2) Tiến hành thảo luận và cung cấp thông tin cho nhau về một số phương thức, thủ đoạn mà bọn tội phạm mua bán người thường xuyên thực hiện thời gian qua. Tại các buổi thảo luận, Công an tỉnh Trà Vinh cũng đề nghị Đoàn làm rõ thông tin liên quan đến 06 trường hợp nghi vấn là công dân Trà Vinh đang ở Campuchia là nạn nhân liên quan đến đường dây mua bán người, phía Đoàn đề nghị Công an tỉnh Trà Vinh khẩn trương xác minh, làm rõ nhân thân, lai lịch 06 trường hợp trên nhằm làm cơ sở báo cáo Bộ Công an có văn bản gửi Bộ Nội vụ Campuchia xử lý (*Công an tỉnh đã có báo cáo Bộ Công an nắm, chỉ đạo*).

- Các lực lượng chức năng tiếp tục nâng cao hiệu quả công tác phối hợp với các cơ quan hữu quan của các nước, các tổ chức quốc tế, tổ chức cá nhân nước ngoài trong việc tăng cường năng lực pháp luật, thông tin, công nghệ và đào tạo về phòng, chống mua bán người.

Thường xuyên trao đổi thông tin, tiếp nhận, xác minh, xác định, giải cứu, bảo vệ, hỗ trợ nạn nhân và trong hoạt động điều tra, truy tố, xét xử vụ án mua bán người. Thực hiện tốt các điều ước quốc tế, hiệp định song phương, đa phương, các thỏa thuận hợp tác về phòng, chống mua bán người mà Việt Nam là thành viên.

III. NHẬN XÉT, ĐÁNH GIÁ

1. Ưu điểm

- Lãnh đạo các cấp, các ngành đã tổ chức triển khai, thực hiện nghiêm các văn bản chỉ đạo của Chính phủ, của Bộ Công an, của Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh về công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm mua bán người trên địa bàn phụ trách, quản lý; qua đó, đã huy động được sự tham gia, phối hợp với lực lượng Công an thực hiện có hiệu quả công tác phòng, chống mua bán người, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em trên địa bàn tỉnh.

⁵ Nguyễn Hữu Dương, sinh năm 1992, thường trú Tổ dân phố 1, thị trấn Thạch Hà, huyện Thạch Hà, tỉnh Hà Tĩnh; Nguyễn Vũ Hoàng Tú, sinh năm 1995, thường trú Tổ 3, Khu phố 4, thị trấn Phước Vĩnh, Phú Giáo, tỉnh Bình Dương, chỗ ở: Ấp Hòa Lạc A, xã Lương Hòa, huyện Châu Thành, tỉnh Trà Vinh; Thạch Thị Kim Nhung, sinh năm 2002, thường trú Khóm 4, Phường 9, thành phố Trà Vinh, tỉnh Trà Vinh (*khởi tố cho tại ngoại, cấm đi khỏi nơi cư trú do đang nuôi con nhỏ dưới 36 tháng tuổi*), chỗ ở: Ấp Hòa Lạc A, xã Lương Hòa A, huyện Châu Thành, Tỉnh Trà Vinh.

- Công tác tuyên truyền được cấp ủy Đảng, chính quyền các cấp trong tỉnh chỉ đạo triển khai thực hiện thường xuyên với nhiều hình thức phù hợp, nội dung phong phú phù hợp với từng nhóm đối tượng tuyên truyền.

2. Tồn tại, hạn chế và nguyên nhân:

- Tình trạng phụ nữ ở địa phương kết hôn với người nước ngoài thông qua hình thức môi giới, tổ chức cưới và rước đi không qua cửa khẩu chính vẫn còn xảy ra; nhiều gia đình đời sống kinh tế còn khó khăn, số người trong độ tuổi lao động không có việc làm ở địa phương cao, vì vậy họ phải tìm kiếm việc làm ở các địa phương khác nhất là các thành phố lớn, thậm chí là ra nước ngoài lao động với mong muốn tìm kiếm cơ hội “đổi đời”,... đây là điều kiện thuận lợi để tội phạm mua bán người hoạt động.

- Sự phát triển nhanh, mạnh, rộng và tính ẩn danh cao của các trang mạng xã hội như: Zalo, Facebook dễ bị các đối tượng phạm tội lợi dụng lôi kéo, dụ dỗ phụ nữ, trẻ em để mua bán gây khó khăn cho lực lượng chức năng trong công tác điều tra, xác định đối tượng.

- Do các đối tượng mua bán người thường hoạt động trên nhiều lĩnh vực, chúng câu kết, móc nối với nhau hoạt động trên nhiều địa bàn trong và ngoài nước nên rất khó khăn trong việc xác minh, thu thập thông tin và điều tra xử lý các đối tượng.

IV. PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM TRONG THỜI GIAN TỚI

1. Dự báo tình hình

Hiện nay, số người trong độ tuổi lao động chưa có việc làm hoặc việc làm chưa ổn định còn khá nhiều; đời sống của người dân ở vùng nông thôn còn gặp khó khăn; nhiều dự án, công trình lớn đang được thi công và đưa vào hoạt động kéo theo một lượng lớn lao động là người nước ngoài, lao động từ các tỉnh đến địa bàn tỉnh tiềm ẩn nhiều nguy cơ xảy ra tội phạm mua bán người. Sự phát triển nhanh, mạnh, rộng và tính ẩn danh cao của các trang mạng xã hội dễ bị các đối tượng phạm tội lợi dụng lôi kéo, dụ dỗ phụ nữ, trẻ em để mua bán người trên địa bàn tỉnh.

2. Phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm trong thời gian tới

- Tiếp tục tổ chức triển khai thực hiện có hiệu quả Quyết định số 1957/QĐ-TTg; Kế hoạch số 06/KH-UBND; chỉ đạo của Trung ương, của Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh về công tác phòng, chống mua bán người phù hợp với điều kiện, tình hình thực tế tại địa phương. Chỉ đạo tăng cường công tác phối hợp, trao đổi giữa các ngành, các cấp trong thực hiện công tác tuyên truyền, phòng, chống mua bán người, nhất là tuyên truyền về phương thức, thủ đoạn, hậu quả, tác hại của tội phạm mua bán người thông qua các phương tiện thông tin truyền thông, mạng xã hội và tuyên truyền trực tiếp tại các khu vực dân cư, vùng có đông đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống.

- Chỉ đạo Công an tỉnh tăng cường công tác quản lý cư trú; đẩy mạnh công tác kiểm tra, xử lý vi phạm việc chấp hành quy định về quản lý các ngành, nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện về ANTT, nhất là việc sử dụng lao động

dưới 16 tuổi, chủ động phát hiện, ngăn chặn hoạt động liên quan đến tội phạm mua bán người để cưỡng bức lao động.

- Thực hiện có hiệu quả các đợt cao điểm tấn công, trấn áp tội phạm mua bán người; thực hiện tốt công tác xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc; nâng cao ý thức cảnh giác, đề phòng và kịp thời phát hiện, tố giác tội phạm trong Nhân dân. Kịp thời động viên, khen thưởng những tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong đấu tranh phòng, chống mua bán người.

- Thực hiện sơ kết, tổng kết công tác phòng, chống mua bán người để đánh giá, rút kinh nghiệm và đề ra giải pháp, biện pháp thực hiện có hiệu quả.

- Thường xuyên rà soát các văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến công tác phòng, chống mua bán người nhằm kịp thời phát hiện những bất cập, khó khăn, vướng mắc để kiến nghị cơ quan có thẩm quyền kịp thời sửa đổi, bổ sung hoặc có văn bản hướng dẫn, tháo gỡ để thực hiện đạt hiệu quả.

Trên đây là báo cáo sơ kết 03 năm thực hiện công ước ASEAN về phòng, chống mua bán người, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em, Ủy ban nhân dân tỉnh Trà Vinh báo cáo Bộ Công.

Nơi nhận:

- Bộ Công an (b/c);
- Cục Pháp chế và CCHC, TP - BCA;
- CT, các PCT UBND tỉnh;
- Công an tỉnh;
- LĐ VPUBND tỉnh;
- Lưu: VT, NC. 03

CHỦ TỊCH

Lê Văn Hân